

Basında Matematik

Bilim topuklara indi

(Radikal, 24 Mart 2004)

LONDRA - Seksi ayakkabıların bilimsel formülü bulundu. Bilim adamları, ayakkabıların hem seksi bir görüntü vermesi hem de rahat giyilmesi için topuklarının ne kadar yüksek olması gerektiğini hesapladı.

Bacakları daha uzun gösteren, dik durmaya zorlayan, yürürken kadının mecburen salınmasına neden olan yüksek topuklar ne kadar hoş görünürlerse görünsünler, sağlıksız oldukları kesin. Britanya'da Londra Fizik Enstitüsü bilim adamları, bir ayakkabının topuğunun ne kadar yüksek olması gerektiğini formüle etti. Ayakkabı numarası, fiyatı ve giyecek kadının ne kadar alkol aldığı gibi birçok faktörün göz önünde bulundurulduğu formül şöyle:

$$h = Q \times (12 + 3s/8).$$

Karmaşık formüldeki h , topuğun santimetre değerinden maksimum yüksekliği, Q , 0 ile 1 arasında değişen sosyolojik bir değer, s Britanya ölçülerine göre giyilen ayakkabının numarası. Q ise

$$Q = \frac{p(y+9)}{(t+1)(A+1)(y+10)(L+20m)}$$

şöyle hesaplanıyor:

Formülde p , ayakkabının ne kadar beğeni topladığını gösteren 0 ile 1 arasında bir değer; y ayak-

kabıyı giyecek kadının kaç yıldır topuklu giydiği, m ise İngiliz sterlini cinsinden ayakkabının fiyatı. Ayakkabının güzelliği, topuklu giyilen yılların sayısı, ayakkabının fiyatı ve kalitesi arttıkça topukların boyu da uzuyor. 0 ile 1 arasında değişen t , söz konusu ayakkabıların kaç aydır moda olduklarını gösteriyor. Değerin 0 olması söz konusu ayakkabıları giyerken çekilen acının artacağını gösterse de aynı zamanda o ayakkabının çok moda olduğuna işaret ediyor. A , topuklu ayakkabıları giyecek kadının o akşam kaç kadeh içki içtiğine denk düşüyor. Uzmanların iddiasına göre ayakkabılarını bu formüle uygun olarak seçen kadınlar, düşme risklerini azaltıyor. Formülün yaratıcısı Paul Surrey, "Formül ilk bakışta biraz ürkütücü görünse de okulda öğrenilen ve hiçbir işe yaramadığı sanılan basit fizik bilgilerinden oluşuyor. Temelinde de Pisagor bağıntısı üzerine kurulu" diyor.

Sarah'a 12,5 santim

Ve formüle iyi bir örnek. 'Sex and the City' dizisinin 'Carrie'si Sarah Jessica Parker'ın tahmini olarak beş yıllık topuklu tecrübesi olduğu varsayılır ve en ucuzu 300 sterlin değerinde özel tasarımları tercih ettiği düşünülürse, oyuncu 12,5 santim topuklu bir ayakkabıyı rahatlıkla giyebilir. (Der Spiegel)

MD. *Rahatlıkla mı?! (Bu kadar çok saçmalığı uzun süredir bir arada görmemişim.)*

Mevsimin Alıntısı

“ Milletçe oturmuş çok bilinmeyenli denklemleri çözmeye çalışıyoruz. Haydi ben kimya mühendisi olmak için okuduğum onca matematikten sonra elimden geleni yaparım da herkes yüksek matematik bilmek zorunda değil. Kafalar bin düğümlü yün yumağına döndü. ”

Ruhat Mengi, Vatan, 19 Nisan 2004

Başbakanın

“ Her zaman söylüyorum, siyasette de sosyal olaylarda da herkesin doğrusu farklı olabilir. Çünkü bu bir matematik olay değil. 'İki kere iki dört' diyemeyiz. Onun için de, 'ben böyle bakıyorum, bu doğrudur' [denmemeli]. Hayır. Sana göre doğrudur, bir başkası farklı bir cepheden bakar ve 'benim doğrum budur' der. ”

R. Tayyip Erdoğan, Zaman, 19 Nisan 2004

Eyvah Matematik...

Türkiye, 18 Şubat 2004. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden Yrd. Doç. Dr. Şemsettin Dursun ve Yrd. Doç. Dr. Murat Peker, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin matematik dersinde karşılaştığı problemleri araştırdı. Araştırmada, öğrencilerin büyük bölümünün, matematik dersinde çeşitli sebeplerle zorlandığı ortaya çıktı. Ankete katılan öğrencilerin yüzde 40'ı, matematik dersini anlama, kavrama ve yorumlamada güçlük çektiğini belirtirken, yüzde 25'i ise kısmen güçlük çektiğini kaydetti.

Öğrencilerin yüzde 35'i ise bu derste zorluk çekmediğini bildirdi. Öğrencilere matematik dersinde karşılaştıkları en önemli problemin ne olduğu sorulduğunda ise yüzde 25'i konuların zor olmasından şikayet ederken, yüzde 22,5'i derslerin sıkıcı geçmesinden, yüzde 12,5'i yeterince soru çözülmemesinden yakındı.

Soru sormuyorlar

Araştırmada, öğrencilerin matematik dersinde rahat soru sormakta zorlandıkları da belirlendi. Öğrencilerin derslerde görsel ve işitsel araçlardan yararlanmak istediği oldu.

Araştırmayı değerlendiren Dursun, ilköğretim 4 ve 5. sınıftaki matematik müfredatının yeniden gözden geçirilmesi ve öğretim yöntemlerinin sınıfta etkin şekilde kullanılması gerektiğini vurguladı.

MD. Aynı günün Milliyet'inde ayrıca öğrencilerin yüzde 15'inin okul ve öğretmenlerden, yüzde 7,5'inin aile ve öğrencilerden, yüzde 7,5'inin yardımcı kaynak ve çalışacak zaman bulamamaktan yakındığı yazıyor.

"Harika Çocuk" Çalıyor

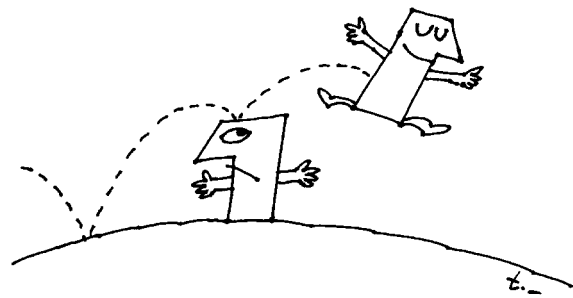
Hürriyet, 19 Nisan 2004 (kısaltılarak alıntılanmıştır). Günümüzün en iyi piyanistlerinden biri olarak nitelendirilen Dimitris Sgouros İstanbul'a geliyor. Rostropovitch'in "Bu çocuk tabiatın mucizesi, Tanrı tarafından gönderilen bir müzik dahisidir" dediği Sgouros 1969'da Atina'da doğdu. Müzikteki sıra dışı yeteneklerinin yanı sıra altı dili çok iyi derecede konuşan Sgouros aynı zamanda Atina Üniversitesi Matematik Bölümü'nden onur derecesiyle mezun oldu. Claudio Abbado'nun "Bir Sgouros her 100 yılda bir dünyaya gelir" dediği sanatçı için Arthur Rubinstein "Ölmeden önce Sgouros'u dinleyebilmem için beni yaşatan Tanrı'ya teşekkür ediyorum!" diyor.

Matematik Korkusu Mat

Sabah, 24 Şubat 2004 (kısaltılarak alıntılanmıştır). İngiliz Herald Tribune gazetesinin araştırmasına göre, günde üç saat satranç, iki saat matematik çalışmaya eşit. Satranç oynayan çocuğun, problem çözme yeteneği yüzde 17,3 oranında artıyor. [...]

International Herald Tribune satrancın eğitim alanındaki yerini bir kez daha gözler önüne serdi. Gazete "Üç saat satranç, iki saat matematik ve iki saat de Latince gibi zor bir dil dersine çalışmaya eşittir" iddiasına yer verdi. "Satrancın eğitime katkısının" yeniden keşfedildiğinin vurgulandığı habere göre satrancı eğitim kurumlarına taşıyan ülkelerin başında Amerika geliyor.

Ülkede yapılan bir araştırmaya göre satranç dersi alan öğrencilerin problem çözme yetenekleri yüzde 17,3 oranında artıyor. Bu oran diğer sosyal derslerin alanlarında yalnızca yüzde 4,56... Teksas Üniversitesi ve Uluslararası Satranç Federasyonu'nun birlikte yürüttükleri çalışmayla öğrenciler satranç oynamaya özendirilerek zihinsel gelişimlerine katkıda bulunuluyor. ABD'de ayrıca 15 üniversite satranç bursu vererek öğrencilerde satranç sevgisini destekliyor. Fransa da, birçok lisede satranç en çok desteklenen etkinliklerden biri. Yedi yıldır Kanada'da matematik ve satranç dersleri bir arada veriliyor. Böylece öğrenciler matematik gibi zor bir dersi bir oyun yoluyla öğrenirken, zihinsel olarak da daha hızlı problem çözmeyi başarabili-

yor. Çin de satrancı öğrencilerin hayatına taşıyan ülkelerden biri. Son birkaç senedir okullarda satranç bir program halinde öğretiliyor. Okullarda yürütülen satranç programlarının başında, daha çok, satranç oynamayı iyi bilen matematik öğretmenleri bulunuyor.

Duyduk Duymadık Demeyin!

Bu sayfada yer almasını istediğiniz her türlü duyuruyu bize yollayabilirsiniz. “Küçük ilanlar” sınıfına giren ve kâr amacı taşıyan duyurulardan ücret talep edilebilir. Dergiye girmesi editörlerce doğru bulunmayan duyurular gerekçe gösterilmeden reddedilebilir. ♣

XI. Gökova Topoloji Geometri Konferansı 24-28 Mayıs'ta Akyaka – Gökova'da yapılıyor. Adres: <http://arf.math.metu.edu.tr/~gokova/2004>

Altıncı Antalya Cebir Günleri 19-23 Mayıs 2004 tarihleri arasında Antalya'da yapılacak. İnternet sitesi: <http://www.math.metu.edu.tr/~antalya/2004index.html> ♣

İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde genç bir program: Finans Matematiği

Finans Matematiği disiplinlerarası bir programdır. Matematik, bilgisayar, işletme, finans ve ekonomi derslerinin yanısıra mesleki yetkinlik kazandırmaya yönelik derslerden oluşur. Program, matematik eğitimi almış, uluslararası finans, sigorta finansı, risk analizi ve sermaye yönetimi konularında uzmanlaşmış kişiler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Avrupa finans pazarında süregelen gelişme, büyüme ve entegrasyon nedeniyle, finans mühendisliğinin teknik özelliklerini bilen insan gücüne daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Program, öğrencileri işte bu modern finans dünyasına

hazırlayacaktır. Alacakları güçlü matematik eğitimi Finans Matematiği mezunlarını iş hayatında çok avantajlı bir pozisyona getirecektir. Herhangi bir şirketin finansman bölümünde çalışabilecekleri gibi bankacılık ve sigortacılık gibi sektörlerde de aranan elemanlar olacaklardır. Özellikle ülkemizde yeni başlayan özel emeklilik sigortası uygulaması sigorta şirketlerinin Finans Matematiği eğitimi almış bireylere olan gereksinimini artırmıştır. Mezunlarımızın seçebileceği bir diğer yol ise elbette daha çok okuyup öğrenmek, yüksek lisans ve doktora yapıp üniversitede kalmak, eğitim ve araştırmayla uğraşmaktır.

Yonca Demir, Koordinatör

Türk matematikçilerin ağı Turkmath'a üye olmak için,

<http://listweb.bilkent.edu.tr/yarim/bilkent/turkmath.html> adresine girin, turkmath düğmesine basın, yeni sayfada e-posta adresi, ad soyadı doldurup “listeye gir” düğmesine basın. Bir başka yol: listproc@listweb.bilkent.edu.tr adresine, Türkçe karakterler kullanmadan “subscribe turkmath isim soyisim end” mesajını gönderin. ♣

MD Kurum Aboneliği

Üniversiteler	Lise ve Kolejler	Dersaneler
Atatürk Ü., K.K.E.F. Matematik	360	Antalya K. 57
Ankara Ü., Matematik	134	Ö. Çukurova Bilfen K. 43
Muğla Ü., Matematik	116	80. Yıl Anadolu L. 30
Hacettepe Ü., Eğitim Fakültesi	79	Tekirdağ Fen L. 27
Uludağ Ü., Matematik	68	Muğla Anadolu L. 21
Atatürk Ü., Matematik	66	Küçükçekmece L. 21
Dicle Ü., Eğitim F.	63	Adem Tolunay Anadolu L. 16
Fırat Ü., Matematik	62	FMV Özel Işık L. 16
Erciyes Ü., Matematik	61	Akyazı Anadolu L. 14
Dokuz Eylül Ü., Matematik	60	Aksaray Anadolu Öğr. L. 13
Hacettepe Ü., Matematik	58	İbrahim Turan L. 11
		Kıraathaneler
		MEF 31
		Ümraniye K. 10

Cahit Arf ve Gündüz İkedâ Bursları Yönetmeliği

Türk Matematik Derneği, değerli hocalarımız Cahit Arf ve Gündüz İkedâ adına birer burs ihdas etmiştir. Burslar, Türkiye’de matematik bölümlerinde okuyan ya da o yıl okuyacak öğrencilere, başarılı buldukları takdirde, öğrenimleri boyunca verilecektir. Ayrıca, verilen burs sayısını artırmak amacıyla TMD özel bir “havuz” hesabı açmıştır. Havuzda biriken ve MD’nin her sayısında yayımlanacak olan tutara göre yeni burslar verilecektir. 25 okurumuzun aylık 10 milyonluk bağışıyla genç bir matematikçi desteklenebilir. Hesap numaramız: İş Bankası, Galata Şubesi, No. 1021-1028574. MD

Türk Matematik Derneği (TMD) Yönetim Kurulu (YK), yayın ve bağışlarla elde ettiği gelire, geleceğin genç matematikçilerine destek olmak amacıyla Cahit Arf ve Gündüz İkedâ Bursları vermeye karar vermiştir.

1. Burslar ekonomik güçten yoksun, matematikte parlak bir akademik gelecek vaat eden gençlere verilir. Başvuracak adayların aşağıdaki koşullara uymaları beklenir:

a. TC sınırları dahilinde bir üniversitenin matematik bölümünde lisans seviyesinde okuyacak veya okuyor olmak.

b. Burs verileceği yılın 1 Ocak günü itibarıyla 26 yaşını doldurmamış olmak.

c. Adayın son girdiği ÖSS’de ilk iki tercihinin en az birinin “Matematik” olması.

2. Verilecek burs sayısını ve miktarını her yıl YK belirler. 2004/2005 akademik yılı için en az kişinin ayda kişi başına en fazla 250.000.000 TL olmak üzere beşinci maddedeki koşullar yerine getirildiği takdirde, 10 ay destek almasına karar verilmiştir.

3. Burs komitesi, YK’nin önereceği 3 kişi, Matematik Dünyası yayın kurulunun önereceği 2 kişi ve bu 5 kişinin oybirliğiyle kabul edeceği üyelere oluşur. Burs komitesi her yıl yenilenir.

4. Burs komitesi burs için önerdiği adayları YK’ye sunar. Son kararı YK verir. Burs komitesinin YK’ye önerdiği aday sayısı, burs verilecek kişi sayısından az olamaz ve bu sayının iki katını aşamaz.

5. Burslar, ilkesel olarak, Burs Komitesi tarafından başarılı bulunduğu takdirde, öğrenciye lisans eğitimi boyunca verilir. Ancak burslar herhangi bir gerekçe gösterilmeden de kesilebilir. Burs komitesinin burslu öğrencinin başarılı olup olmadığını tespit edebilmesi amacıyla, öğrenci her dönem başı, bir önceki dönem boyunca sınavlarından aldığı notlarını ve bölümüne bir sonraki dönem için kaydolduğunu kanıtlayan belgeleri TMD’ye sunmalıdır.

6. Başvurular TMD’ye en geç 15 Eylül’de ele

gececek şekilde postayla yollanmalıdır.

7. Başvuru dosyasının içeriği:

Zorunlu belgeler:

a. Eksiksiz başvuru formu¹

b. İkametgâh belgesi (başvuru tarihinden en fazla üç ay önceye ait olmalıdır)

c. Nüfus sureti örneği

d. Tasdikli ortaöğretim not belgeleri

e. Tasdikli ÖSS tercih formu kopyası

f. Tasdikli ÖSS kabul formu kopyası

Dosyaya eklenebilecek belgeler:

g. Adayın matematik yeteneğini ölçebilecek kadar yakından tanıyan en fazla üç kişinin tavsiye mektubu.

h. Aileyi yakından tanıyan ama aile dışından birinin (örnek: muhtar, jandarma, öğretmen, kaymakam, öğretim üyesi) adayın ve ailesinin ekonomik durumunu anlatan yazısı.

i. Öğrencinin başarısını gösteren belgeler.

8. Burs alanlar ekim ayı başında haberdar edilecek ve adları Matematik Dünyası dergisinde ve www.tmd.org.tr ve www.matematikdunyasi.org internet sitelerinde duyurulacaktır.

9. Ulaşılamayan ya da bir hafta içinde yanıt vermeyen adaylar burs haklarını kaybeder.

Not: Yanlış bilgi verenler hakkında savcılığa şikâyette bulunulacaktır. TMD YK

Adres:

Türk Matematik Derneği Burs Komitesi
Sabancı Üniversitesi, Karaköy İletişim Merkezi
Bankalar Cad. 2
34420 Karaköy-İstanbul
Elektronik Posta: tmd@sabanciuniv.edu.tr
Telefon: (0212) 292 49 39 / 1506 • Faks: (0212) 252 32 93
İnternet sitesi: www.tmd.org.tr

¹ Başvuru formları www.tmd.org.tr ve www.matematikdunyasi.org adreslerinden elde edilebilir.